

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye Ulusal Programı 2008 –

Katılım ncesi Mali Yardım Aracı

TÜRKİYE’DE KALICI ORGANİK KİRLETİCİLER TÜZÜĞÜ’NÜN UYGULANMASI İÇİN TEKNİK DESTEK

Proje Tanımlama No: EuropeAid/132428/D/SER/TR

Sözleşme No: TR0327.03-01/001

KOK Yönetmelik Taslağı

NIRAS

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIğI

Projenin Adı : Kalıcı Organik Kirlenmeler Tüzüğü'nün Uygulanması İçin Teknik Destek
Sözleşme Numarası : TR2010/0327.03-01/001
Proje Değeri : € 925,000.00
Başlangıç Tarihi : 26 Haziran 2013
Bitiş Tarihi / Süresi : Mayıs 2015 / 24 Ay

Sözleşme Makamı : MFİB (Merkezi Finans ve İhale Birimi,
Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı)

MFİB Sözleşme Yöneticisi : Hacer Kılıç

Adres : Eskişehir Yolu 4. Km 2. Cad. (Halkbank Kampüsü)
No: 63 C-Blok 06520 Söğütözü, Ankara / TÜRKİYE
Telefon : + 90 312 295 49 00
Faks : + 90 312 286 70 72
e-posta : Hacer.Kilic@cfcu.gov.tr

Faydalanıcı : Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Adres : Ehlîbeyt Mh. 1271 Sk. No:13 06520 Balgat / Ankara
Telefon : + 90 312 586 30 00
Fax : + 90 312 474 03 35

Danışman : NIRAS IC Sp. z o.o.

Project Yöneticisi : Adam Iwaszko

Adres : ul. Waliców 11, 00-851, Varşova, Polonya
Telefon : +48 22 583 96 96
Faks : +48 22 583 96 97
e-posta : pops@niras.com

Proje Ekip Lideri : Ivan Holoubek

Adres (Proje Ofisi) : Cinnah Cad. 11/5
06680 Kavaklıdere Ankara
Telefon/Faks : +90 312 418 0834
e-posta : holoubek@recetox.muni.cz

Raporlama Dönemi :
Rapor Tarihi : 26 Mayıs, 2015

Düzenleyen : Gülün Egeli
Kontrol eden : Adam Iwaszko

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

AMAÇ, KAPSAM VE DAYANAK..... 3

İKİNCİ BÖLÜM

TANIMLAR VE GENEL HÜKÜMLER..... 4

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MUAFİYETLER, STOKLAR, SALINIM AZALTMA, EN AZA İNDİRME VE ORTADAN
KALDIRMA 5

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KALICI ORGANİK KİRLİTİCİLERE İLİŞKİN ATIK YÖNETİMİ 6

BEŞİNCİ BÖLÜM

UYGULAMA, İZLEME, BİLGİ DEĞİŞİMİ VE TEKNİK YARDIM..... 7

ALTINCI BÖLÜM

ENVANTER OLUŞTURMA, RAPORLAMA, KİMYASALLAR VE ATIK DANIŞMA KURULU 8

EK I

YASAKLAMAYA TABİ MADDELER LİSTESİ 9

EK II

KISITLAMAYA TABİ MADDELER LİSTESİ HATA! YER İŞARETİ TANIMLANMAMIŞ.

EK III

BÖLÜM: SALINIM AZALTMA HÜKÜMLERİNE TABİ MADDELER LİSTESİ 15

EK IV

MADDE 7'DE BELİRLENEN ATIK YÖNETİMİ HÜKÜMLERİNE TABİ MADDELERİN
LİSTESİ..... 19

EK V

ATIK YÖNETİMİ 21

KALICI ORGANİK KİRLETİCİLERE İLİŞKİN YÖNETMELİK TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, kalıcı organik kirleticilerin olumsuz etkilerinden insan sağlığını ve çevreyi korumaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, bu yönetmelikte tanımlanan kalıcı organik kirleticilerin;

- üretim, piyasaya arz ve kullanımının yasaklanmasına,
- en kısa sürede aşamalı olarak kullanımdan kaldırılmasına veya kısıtlanmasına,
- mümkün olduğunca ortadan kaldırma amacıyla, bu maddelerin salınımlarının en aza indirilmesine,
- bu maddelerden oluşan, bunları içeren veya bu maddelerin herhangi biri tarafından kirletilmiş atıklara, ilişkin hükümleri kapsar.

(2) Bu Yönetmeliğin 5inci ve 6ıncı maddesi ek-1 veya ek-2'de listelenen herhangi bir maddeden oluşan, bu maddeyi içeren veya bu madde ile kirletilmiş atıklara uygulanmaz.

Yasal Dayanak

MADDE 3– (1) Bu Yönetmelik:

- 09/08/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ve 04/07/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 24/04/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 03/06/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 11/06/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve 14/04/2009 tarihli ve 5871 sayılı Kalıcı Organik Kirletici Maddelere İlişkin Stockholm Sözleşmesinin Onaylanması Hakkında Kanun ile uygun bulunan ve RG'de yayımlanan Kalıcı Organik Kirleticilere dair Stockholm Sözleşmesi (bundan sonra 'Sözleşme'), Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilen 28/12/1993 tarihli ve 3957 sayılı Tehlikeli Atıkların Sınırlar ötesi Taşınımının ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanuna dayanarak,
- Kalıcı organik kirleticilerle ilgili 29/04/2004 tarih ve (EC) 850/2004 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü hükümlerine paralel olarak, hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Tanımlar ve Genel Hükümler

Tanımlar

MADDE 4–(1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) 'eşya' kimyasal yapısından çok, işlevini belirlemek üzere üretim sırasında özel bir şekil, yüzey ve tasarım verilen bir veya daha fazla madde ve/veya müstahzardan oluşan nesneyi,
- b) 'bertaraf' 05/07/2008 tarihli 26972 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Atık Yönetimi Genel Esaslarına Dair Yönetmelik ek-2'de öngörülen işlemlerden herhangi birini,
- c) 'Bakanlık' Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,
- ç) 'piyasaya arz' üçüncü kişilere bedelli veya bedelsiz tedarik etme veya sağlama anlamına gelmektedir. Türkiye'nin gümrük alanına yapılan ithalatlar da piyasaya arz olarak kabul edilir;
- d) 'karışım' iki ya da daha fazla maddeden oluşan karışım veya çözeltilerini;
- e) 'geri kazanım' Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik ek-2B'de öngörülen işlemlerden herhangi birini,
- f) 'madde' doğal halde bulunan veya bir üretim sonucu elde edilen, içindeki, kararlılığını sağlamak üzere kullanılan katkı maddeleri ile üretim işleminden kaynaklanan safsızlıklar dahil, fakat yine içindeki, kararlılığını ve yapısını etkilemeden uzaklaştırılabilen çözücüler hariç, kimyasal elementleri ve bunların bileşiklerini,
- g) 'atık' sahibinin attığı ya da atmaya planladığı veya atmasının gerekli olduğu, Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik ek-1'de belirlenen kategorilerde yer alan herhangi bir madde veya nesneyi,
- ğ) Mevcut En İyi Teknikler: Emisyonların çevre üzerindeki etkilerinin bütün olarak önlenmesi, bunun mümkün olmadığı durumlarda en aza indirilmesi amacıyla tasarlanmış emisyon sınır değerleri ve iznin diğer şartlarına temel oluşturmak için belirli tekniklerin uygulanabilirliğini gösteren faaliyetlerin ve işletim yöntemlerinin geliştirilmesi sırasındaki en etkin ve ileri aşamayı,
- h) En İyi Çevresel Uygulamalar: Çevresel kontrol önlemleri ve stratejilerinin en uygun bileşiminin uygulanmasını, ifade eder.

Üretim, piyasaya arz ve kullanımın kontrolü

MADDE 5 – (1) Ek-1'de listelenen maddelerin kendi halinde, karışım içinde ya da eşyaların bileşenleri olarak üretimi, piyasaya arzı ve kullanımı yasaktır.

(2) Ek-2'de listelenen maddelerin kendi halinde, karışım içinde ya da eşyaların bileşenleri olarak üretimi, piyasaya arzı ve kullanımı bu Ek'te belirtilen şartlara göre kısıtlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Muafiyetler, Stoklar, Salınım azaltma, en aza indirme ve ortadan kaldırma

Kontrol önlemlerinden muafiyetler

MADDE 6 – (1) Madde 5 hükümleri aşağıdaki maddelere uygulanmaz:

a) laboratuvar ölçeğinde araştırma veya referans standard olarak kullanılan maddelere;
b) maddelerin, karışımların ya da eşyaların içinde kasıtsız olarak eser miktarda oluşan kirletici bir madde.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte veya öncesinde üretilen eşyaların bileşeni olan maddeler ile ilgili olarak Madde 5, yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki altı ay uygulanmaz.

Bir maddenin bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte veya öncesinde kullanımda olan eşyaların bileşeni olması durumunda Madde 5 uygulanmaz.

Bununla beraber, bu fıkranın birinci ve ikinci paragrafında atıfta bulunulan eşyalar fark edilir edilmez İlgili Kuruluş bu konuda Bakanlığa bilgilendirir.

(3) Üretici, imalatçı ve ithalatçı, ek-2 Bölüm A'da yer alan maddelere ilişkin, ilgili ekte belirtilen koşullarda, bu maddeyi üretmesi, kullanması veya ithal etmesi durumunda, Bakanlığın belirlemiş olduğu formatta yılda bir bildirimde bulunur.

(4) Bakanlık, 3üncü fıkra kapsamında yapılan bildirimleri değerlendirerek, muafiyet konusunda Sözleşme Sekrteryasına bildirimde bulunur.

Stoklar

MADDE 7– (1) Ek-1 veya ek-2'de listelenen, kullanımına izin verilmeyen herhangi bir maddeden oluşan veya bu maddeyi içeren bir stok sahibi, bu stoğu 9 uncu madde uyarınca atık olarak yönetir.

(2) Ek-1 veya ek-2'de listelenen kullanımına izin verilen herhangi bir maddeden oluşan veya bu maddeyi içeren 50 kg'dan daha büyük bir stokun sahibi, Bakanlığa bu stokun niteliği ve boyutu hakkında bilgi verir. Bu tür bilgiler, bu Yönetmeliğin ve değişikliklerinin yürürlüğe girmesinden itibaren 12 ay içinde ve daha sonra kısıtlı kullanıma ilişkin ek-1 veya ek-2'de belirtilen süreye kadar yıllık olarak sağlanır. Stok sahibi, stoğu güvenli, verimli ve çevreye uyumlu bir şekilde yönetir.

(3) Bakanlık bildirilen stokların kullanımı ve yönetimini izler.

Salınım azaltma, en aza indirgeme ve ortadan kaldırma

MADDE 8– (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde, Bakanlık ve İlgili Kuruluşlar, Sözleşme çerçevesinde görev alanlarına giren konulara ilişkin üstlendikleri yükümlülüklerle uygun olarak Yönetmeliğin ek-3'ünde yer alan maddelerin hava, su ve toprağa salınım envanterlerini hazırlar, saklar ve devamlılığını sağlar.

(2) Bakanlık, Sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerine uygun olarak, mümkün olan en kısa sürede ortadan kaldırmak amacıyla, toplam salınımı belirlemek, özelliklerini saptamak ve en aza indirmek için önlemlere ilişkin oluşturduğu eylem planını 10 uncu madde uyarınca hazırlanan ulusal uygulama planının bir parçası olarak diğer İlgili Kuruluşlara bildirir. Eylem planı gelişmeyi teşvik eden önlemler içerir ve uygun görüldüğü durumlarda, ek-3'te listelenen maddelerin oluşumunu ve salınımını önlemek için ikame ya da değiştirilmiş malzeme, ürün ve proseslerin kullanımını içerir .

(3) Bakanlık, yeni tesisler inşa etmek ya da ek-3'te listelenen kimyasalların salınımını yapan prosesleri kullanan mevcut tesisleri önemli ölçüde değiştirmek için ek-3 2nci ve 3üncü bölümde belirtilen kaynak kategorilerine ilişkin yapılan başvuruları değerlendirirken benzer kullanımlara sahip olan ama ek-3'te listelenen maddelerin oluşmasını veya salınımını önleyen ek-3 bölüm 5 de yer alan tedbirleri öncelikle dikkate alır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Atık Yönetimi

Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Atık Yönetimi

MADDE 9 – (1) Atık üreticileri ve sahipleri mümkün olduğunca, bu atığın ek-4'te listelenen maddeler ile kirlenmesini önlemek için her türlü makul çabayı gösterir.

(2) 27/12/2007 tarihli ve 26739 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Poliklorlu Bifeniller ve Poliklorlu Terfenillerin Kontrolü Hakkında Yönetmelik'ten bağımsız olarak, ek-4'te listelenen herhangi bir maddeden oluşan, bu maddeyi içeren veya bu madde ile kirlenmiş olan atık, en kısa sürede ek-5'in birinci bölümüne uygun olarak, ortaya çıkacak atık ve salınımlarının kalıcı organik kirletici özelliği göstermeyecek şekilde kalıcı organik kirletici içeriğinin imha edildiği veya geri dönülmez biçimde dönüştürüldüğünden emin olacak şekilde bertaraf edilir veya geri kazanılır.

Böyle bir bertaraf veya geri kazanım gerçekleştirirken, ek-4'te listelenen herhangi bir madde daha sonra bu fıkranın ilk paragrafı uyarınca bertaraf edilmesi koşuluyla, atıktan izole edilebilir.

(3) Ek-4'de listelenen maddelerin geri kazanılması, geri dönüşümü, islah veya yeniden kullanımına yol açabilecek bertaraf veya geri kazanım işlemleri yasaktır.

(4) İkinci fıkraya istisna olarak:

a) ek-4'te listelenen herhangi bir maddeyi içeren veya bu madde ile kirlenmiş olan atık, listelenen maddelerin atıktaki içeriği aynı ekte yer alan konsantrasyon limitlerinin altında olması koşuluyla, ilgili mevzuata uygun olarak da bertaraf edilebilir veya geri kazanılabilir. Bu Yönetmeliğin asli olmayan unsurlarını tadil için tasarlanmış bu önlemler, 18 inci maddede belirtilen komite tarafından kabul edilir.

b) Bakanlık, istisnai durumlarda, aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi şartıyla, ek-4'te listelenen herhangi bir madde içeren veya bu madde ile kirlenmiş Ek-5 ikinci bölümde yer alan atıklara aynı ek ve aynı bölümde belirtilen konsantrasyon limitlerine kadar, ek-5 ikinci bölümde listelenen bir yöntemle uyumlu farklı şekilde muamele edilmesine izin verir:

1) söz konusu atık sahibi Bakanlığa ek-4'te listelenen maddelerle ilgili atığın arındırılmasının uygun olmadığı ve kalıcı organik kirletici içeriğinin en iyi çevresel uygulama ya da mevcut en iyi tekniklere uygun olarak imhası veya geri dönülmez biçimde dönüştürülmesinin çevre açısından tercih edilir bir seçenek olmadığı konusunda gerekçe sunar ve Bakanlık alternatif işleme onay verir;

2) bu işlem, ilgili mevzuata ve altıncı fıkrada atıfta bulunulan ilave önlemlerin ortaya koyduğu koşullara uygundur.

(5) Ek-5 ikinci bölüm'de yer alan konsantrasyon limit değerleri , bu maddenin dördüncü fıkrası (b) bendi amaçları için Bakanlık tarafından oluşturulur. Bu Yönetmeliğin asli olmayan unsurlarını tadil için tasarlanmış bu önlemler, 18 inci maddede belirtilen komite tarafından kabul edilir. Bu konsantrasyon limit değerleri belirleninceye kadar:

a) Bakanlık ve İlgili Kuruluşlar dördüncü fıkranın (b) bendi kapsamında ele alınan atık ile ilgili olarak konsantrasyon limit değerleri veya özel teknik şartları kabul edebilir veya uygulayabilir;

b) atığın dördüncü fıkranın (b) bendi uyarınca ele alınması durumunda, ilgili atık sahipleri atığın kalıcı organik kirletici içeriği hakkında Bakanlığa bilgi sağlar.

(6) uygun olması halinde, Bakanlık teknik gelişmeler, ilgili uluslararası kurallar ve kararları , dördüncü fıkra ve ek-5 uyarınca verilen onayları dikkate alarak bu maddenin uygulanmasına ilişkin ilave önlemleri kabul edebilir. Bu tür önlemlere 18 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen prosedüre uygun olarak karar verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Uygulama, İzleme, Bilgi değişimi ve Teknik Yardım

Uygulama planları

- MADDE 10 –** (1) Bakanlık, sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla hazırlamış olduğu ulusal uygulama planını ihtiyaç halinde gözden geçirir ve günceller.
- (2) Bakanlık, ulusal uygulama planı gözden geçirme ve güncelleme çalışmaları sırasında ilgili Kurum/Kuruluşlarla içerik hakkında bilgi alışverişinde bulunur.
- (3) Bakanlık, ulusal uygulama planını, onaylanması için ilgili Kuruluşlara iletir.

İzleme

- MADDE 11–**(1) Bakanlık ek-3'te tanımlanan maddelerin çevrede bulunması hakkında karşılaştırılabilir izleme verilerinin düzenli olarak sağlanması için ilgili kuruluşlarla işbirliği içinde, en son gelişmeyle uyumlu program ve mekanizmalar oluşturur, izleme yapar veya yaptırır.

Bilgi değişimi ve Teknik Yardım

- MADDE 12–** (1) Bakanlık ve İlgili Kuruluşlar, diğer kuruluşlar veya ülkelerle kalıcı organik kirleticilerin ve bu maddelere alternatifleri ve bu alternatifler ile ilgili riskleri ve ekonomik ve sosyal maliyetleri belirterek, mümkün olduğu takdirde, bunların üretimi, kullanımı ve salınımını azaltma, en aza indirme ve ortadan kaldırmaya ilişkin bilgilerin değişimine yönelik faaliyetlerde bulunur.
- (2) Bakanlık ve İlgili Kuruluş, ihtiyaç halinde, kalıcı organik kirleticilerle ilgili olarak aşağıdaki hususları teşvik eder ve kolaylaştırır:
- a) özellikle aşağıdaki gruplar için, sağlık ve çevresel etkileri ve alternatifleri ile ilgili ve üretimleri, kullanımları ve salımlarının azaltılması veya ortadan kaldırılması ile ilgili olanlar da dahil olmak üzere bilinçlendirme programları:
- 1) politika yapıcılar ve karar vericiler,
 - 2) özellikle hassas gruplar;
- b) kamuya bilgi sağlanması;
- c) işçiler, bilim adamları, eğitimciler ve teknik ve idari personel olmak üzere eğitim.
- (3) 09/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan kamunun bilgiye erişim hakkına dair Bilgi Edinme Kanununa hâle getirmeksizin, insan ve çevrenin sağlık ve güvenliği ile ilgili bilgiler gizli kabul edilmez. Üçüncü bir kuruluşla diğer bilgileri paylaşan Bakanlık ve İlgili Kuruluşlar karşılıklı mutabakat sağlanan her türlü gizli bilgiyi korur.

ALTINCI BÖLÜM

Envanter Oluşturma, Raporlama, Kimyasallar ve Atık Danışma Kurulu

Envanter oluşturma ve Raporlama

MADDE 14–(1) İlgili Kuruluş her üç yılda bir, ihlaller ve cezalar hakkındaki bilgiler de dahil olmak üzere, bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili bilgileri Bakanlığa iletir.

(2) İlgili Kuruluş, üretici, imalatçı ve ithalatçı Bakanlığa her yıl, ek-1 veya ek-2'de listelenen herhangi bir maddenin toplam üretimi ve piyasaya arzı ile ilgili istatistiki verileri sağlar.

(3) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içinde ve daha sonra her üç yılda bir, İlgili Kuruluş Bakanlığa aşağıdaki bilgileri sağlar:

a) 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca alınan stoklar ile ilgili bildirimlerden derlenmiş özet bilgiler;

b) 8 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca hazırlanan salınım envanterlerinden derlenmiş özet bilgiler;

c) 11 inci madde uyarınca derlenmiş olarak, ek-3'te yer alan maddelerin varlığına ilişkin özet bilgi.

(4) Bakanlık, birinci, ikinci ve üçüncü fıkralar uyarınca sağlanacak veri ve bilgiler ile ilgili envanter oluşturmak üzere gerekli tedbirleri alır.

(5) Yönetmelikte listede yer alan maddeler ile ilgili olarak, Bakanlık, Sözleşmeye Taraflar Konferansı tarafından belirlenecek aralıklarla, envanter kapsamında sağlanan bilgiler temelinde bir rapor oluşturur ve bunu Sözleşme Sekreteryasına iletir.

Denetim ve Yaptırım

MADDE 15–(1) Bu Yönetmelik hükümlerine ilişkin denetim ve yaptırımlar ilgili kuruluşlar tarafından kendi mevzuatları çerçevesinde gerçekleştirilir.

İlgili Kuruluşlar

MADDE 17–(1) Bu Yönetmelik hükümlerinin yürütülmesinde, mevzuatına dayalı olarak görev alanlarına giren hususlarda; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilidir.

Kalıcı Organik Kirleticiler Danışma Komisyonu

MADDE 18–(1) Bu Yönetmelik kapsamında ulusal politikaların uyumlaştırılması ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında bilgi alışverişinin sağlanması amacıyla Bakanlık koordinasyonunda bu mevzuatta belirlenen görevleri yürütmek üzere Kalıcı Organik Kirleticiler Danışma Komisyonu oluşturulur.

(2) Komisyon, İlgili Kuruluşlar ve konuya özel davet edilen diğer yetkili temsilcilerden oluşur.

(3) Bu Komisyon, Bakanlık başkanlığında, ilgili kuruluşların teklifi ve Bakanlığının daveti üzerine toplanır.

(4) Komisyonunun temel görev ve sorumlulukları aşağıdadır:

a) Bakanlık, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında bilgi alışverişini sağlar.

b) Yönetmeliğin uygulanmasını izler, değerlendirir ve önerilerde bulunur.

c) Yönetmeliğin uygulamasının işlerliğini artırmak ve diğer kurumlarla koordinasyon ve işbirliğini artırmak için tavsiyeler geliştirir.

ç) Bu Yönetmelik kapsamında, ulusal ölçekte ve uluslararası ilişkilerde Türkiye'nin politikaları ve stratejisi hakkında görüş bildirir.

Yürürlük ve Yürütme

MADDE 2019 - (1) Bu Yönetmelik yayımlandığı tarihten 1 yıl sonra sonra yürürlüğe girer.

MADDE 2420 - (1) Bu Yönetmelik hükümleri Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından yürütülür.

EK I
YASAKLAMAYA TABİ MADDELER LİSTESİ

Bölüm A – Sözleşme ve Protokolde Listelenen Maddeler Yanı Sıra Sadece Sözleşmede Listelenen Maddeler

Madde	CAS No	EC No
DDT (1,1,1-triklor-2,2-bis (4-klorofenil) etan))	50-29-3	200-024-3
Klordan	57-74-9	200-349-0
Lindan dahil Hekzaklorosikloheksanlar	58-89-9 319-84-6 319-85-7 608-73-1	200-401-2 206-270-8 206-271-3 210-168-9
Dieldrin	60-57-1	200-484-5
Endrin	72-20-8	200-775-7
Heptaklor	76-44-8	200-962-3
Endosulfan	115-29-7 959-98-8 33213-65-9	204-079-4
Hekzaklorobenzen	118-74-1	200-273-9
Klordekon	143-50-0	205-601-3
Aldrin	309-00-2	206-215-8
Pentaklorobenzen	608-93-5	210-172-5
Mireks	2385-85-5	219-196-6
Toksafen	8001-35-2	232-283-3
Hekzabromobifenil	36355-01-8	252-994-2

Bölüm B — Sadece Protokolde listelenen maddeler

Madde	CAS No	EC No

EK II
KISITLAMAYA TABİ MADDELER LİSTESİ

Bölüm A – Sözleşme ve Protokolde Listelenen Maddeler

Madde	CAS No	EC No	Ara kullanım veya diğer tanımda belirli muafiyet
Tetrabromodifenil eter C ₁₂ H ₆ Br ₄ O			<p>1. Madde 6 (1)(b), Tetrabromodifenil eter konsantrasyonunun madde içinde, karışım içinde, eşyalarda veya eşyaların alev almayı geciktirici parçalarının içeriğinde 10 mg/kg'a eşit veya daha az (ağırlıkça % 0,001) olduğu durumlarda uygulanır.</p> <p>2. İstisna olarak, aşağıdakilerin üretimine, kullanımına ve piyasaya arzına izin verilir: (a) Aşağıdaki (b) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yeniden kullanım amacıyla kısmen veya tamamen geri dönüştürülmüş veya atıktan elde edilmiş malzemelerden üretilen, ağırlıkça %0,1 altındaki konsantrasyonda tetrabromodifenil eter içeren eşyalar ve karışımlar; (b) EE Yönetmeliği kapsamındaki elektrikli ve elektronik cihazlar.</p> <p>3. Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kullanımda olan, Tetrabromodifenil eteri bileşen olarak içeren eşyaların kullanımına izin verilir. Madde 6(2), üçüncü ve dördüncü paragrafları bu eşyalar ile ilgili olarak uygulanır.</p>
Pentabromodifenil eter C ₁₂ H ₅ Br ₅ O			<p>1. Madde 6 (1)(b), pentabromodifenil eter konsantrasyonunun madde içinde, karışım içinde, eşyalarda veya eşyaların alev almayı geciktirici parçalarının içeriğinde 10 mg/kg'a eşit veya daha az (ağırlıkça % 0,001) olduğu durumlarda uygulanır.</p> <p>2. İstisna olarak, aşağıdakilerin üretimine, kullanımına ve piyasaya arzına izin verilir: (a) Aşağıdaki (b) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yeniden kullanım amacıyla kısmen veya tamamen geri dönüştürülmüş veya</p>

			<p>atıktan elde edilmiş malzemelerden üretilen, ağırlıkça %0,1 altındaki konsantrasyonda pentabromodifenil eter içeren eşyalar ve karışımlar; (b) EE Yönetmeliği kapsamındaki elektrikli ve elektronik cihazlar. Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kullanımda olan, pentabromodifenil eteri bileşen olarak içeren eşyaların kullanımına izin verilir. Madde 6(2), üçüncü ve dördüncü paragrafları bu eşyalar ile ilgili olarak uygulanır.</p>
Hekzabromodifenil eter C ₁₂ H ₄ Br ₆ O			<p>1. Madde 6 (1)(b), hekzabromodifenil eter konsantrasyonunun madde içinde, karışım içinde, eşyalarda veya eşyaların alev almayı geciktirici parçalarının içeriğinde 10 mg/kg'a eşit veya daha az (ağırlıkça % 0,001) olduğu durumlarda uygulanır.</p> <p>2. İstisna olarak, aşağıdakilerin üretimine, kullanımına ve piyasaya arzına izin verilir: (a) Aşağıdaki (b) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yeniden kullanım amacıyla kısmen veya tamamen geri dönüştürülmüş veya atıktan elde edilmiş malzemelerden üretilen, ağırlıkça %0,1 altındaki konsantrasyonda hekzabromodifenil eter içeren eşyalar ve karışımlar; (b) EE Yönetmeliği kapsamındaki elektrikli ve elektronik cihazlar. Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kullanımda olan, hekzabromodifenil eteri bileşen olarak içeren eşyaların kullanımına izin verilir. Madde 6(2), üçüncü ve dördüncü paragrafları bu eşyalar ile ilgili olarak uygulanır.</p>
Heptabromodifenil eter C ₁₂ H ₃ Br ₇ O			<p>1. Madde 6 (1)(b), heptabromodifenil eter konsantrasyonunun madde içinde, karışım içinde, eşyalarda veya eşyaların alev almayı geciktirici parçalarının içeriğinde 10 mg/kg'a eşit veya daha az (ağırlıkça % 0,001) olduğu durumlarda uygulanır.</p> <p>2. Tadil etmek suretiyle, aşağıdakilerin üretimine,</p>

			<p>kullanımına ve piyasaya arzına izin verilir:</p> <p>(a) Aşağıdaki (b) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yeniden kullanım amacıyla kısmen veya tamamen geri dönüştürülmüş veya atıktan elde edilmiş malzemelerden üretilen, ağırlıkça %0,1 altındaki konsantrasyonda heptabromodifenil eter içeren eşyalar ve karışımlar;</p> <p>(b) EE Yönetmeliği kapsamındaki elektrikli ve elektronik cihazlar.</p> <p>Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kullanımda olan, heptabromodifenil eteri bileşen olarak içeren eşyaların kullanımına izin verilir. Madde 6(2), üçüncü ve dördüncü paragrafları bu eşyalar ile ilgili olarak uygulanır.</p>
<p>Perflorooktan sülfonik asit ve türevleri (PFOS)</p> <p>C8F17SO2X</p> <p>(X = OH, Metal tuzu, (O-M +), halid, amid ve polimerler dahil olmak üzere bunların türevleri)</p>			<p>1. Madde 6 (1)(b), PFOS konsantrasyonunun madde veya karışım içinde 10 mg/kg'a eşit veya daha az (ağırlıkça % 0,001) olduğu durumlarda uygulanır.</p> <p>2. Madde 6 (1)(b), PFOS içeren farklı parçaların yapısal ve mikro yapısal kısımlarının ağırlıkları referans alınarak yapılan hesaplamalara göre ağırlıkça %0.1 ve daha düşük konsantrasyonlarda PFOS içeren yarı bitmiş ürünler, eşyalar veya bunların parçaları veya tekstil veya diğer kaplanmış materyallerde PFOS miktarının 1µg/m²'ye eşit veya daha düşük olduğu durumlarda uygulanır.</p> <p>3. Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kullanımda olan PFOS'u bileşen olarak içeren eşyaların kullanımına izin verilir. Madde 6(2), üçüncü ve dördüncü paragrafları bu eşyalar ile ilgili olarak uygulanır.</p> <p>4. Çevreye salınan miktarı en aza indirilmişse, PFOS'un aşağıdaki özel kullanımlar için üretimi ve piyasaya arzına izin verilir:</p> <p>(a) Fotolitografi prosesleri için kullanılan fotoresist ve yansıma önleyici kaplamalar,;</p> <p>(b) Film, kağıt veya baskı plakalarına uygulanan fotografik kaplamalar;</p>

			<p>(c) kapalı devre sistemlerde dekoratif olmayan sert krom (VI) kaplama için buğu önleyici;</p> <p>(d) Havacılıkta kullanılan hidrolik sıvılar.</p> <p>Yukarıdaki (a) - (d) bentlerindeki istisnalarda PFOS emisyonlarının en aza indirilmesi ile ilgili mevcut en iyi tekniklerin uygulanmasına ilişkin Bakanlıkça yayımlanan Rehber doküman dikkate alınır.</p> <p>► M8 6. Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN) tarafından standartlar kabul edildiğinde maddeler, müstahzarlar ve in onlar para için maddeler, müstahzarlar ve eşyaların Paragraf 1 ve 2'ye uygunluğunu göstermek için analitik test yöntemleri olarak kullanılır. Kullanıcının eşdeğer performansı kanıtlayabildiği başka bir analitik yöntem CEN standartlarına alternatif olarak kullanılabilir.</p>
Poliklorürlü Bifeniller (PCB)	1336-36-3 ve diğerleri	215-648-1 ve diğerleri	27/12/2007 tarihli ve 26739 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Poliklorlu Bifeniller ve Poliklorlu Terfenillerin Kontrolü Hakkında Yönetmelik hükümlerine hâle getirmeksizin, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte kullanımda olan eşyaların kullanılmasına izin verilir.
Hekzabromosiklododekan (HBCDD)	25637-99-4	247-148-4	<p>1. Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kullanımda olan HBCDD'yi bileşen olarak içeren eşyaların kullanımına izin verilir. Madde 6(2), üçüncü ve dördüncü paragrafları bu eşyalar ile ilgili olarak uygulanır.</p> <p>2. HBCDD'nin yapı malzemelerinde kullanım amacıyla bileşen olarak XPS ve EPS üretiminde kullanımına izin verilir.</p>

Bölüm B – Sadece Protokolde Listelenen Maddeler

Madde	CAS No	EC No	Ara kullanım veya diğer tanımda belirli muafiyet
Heksaklorobutadin	87-68-3	201-765-5	1. Bileşeni olarak Heksaklorobutadin içeren, 10 Temmuz 2012 tarihinde veya daha öncesinde üretilmiş

			<p>eşyaların piyasaya arzı ve kullanımına 10 Ocak 2013 tarihine kadar izin verilir.</p> <p>2. Bileşeni olarak Heksaklorobutadin içeren, 10 Temmuz 2012 tarihinde veya daha öncesinde kullanımda olan eşyaların piyasaya arzı ve kullanımına izin verilir.</p> <p>3. Madde 6(2), üçüncü ve dördüncü bentler, 1 ve 2. fıkralarda belirtilen maddelere uygulanır.</p>
Poliklorlu naftalinler (Poliklorürlü naftalinler, bir veya daha fazla hidrojen atomunun klor atomu ile değiştirilmiş olduğu naftalin halka sistemi esaslı kimyasal bileşikler anlamına gelir.)			<p>1. Bileşeni olarak poliklorlu naftalinler içeren, 10 Temmuz 2012 tarihinde veya daha öncesinde kullanımda olan eşyaların piyasaya arzı ve kullanımına 10 Ocak 2013 tarihine kadar izin verilir.</p> <p>2. Bileşeni olarak poliklorlu naftalinler içeren, 10 Temmuz 2012 tarihinde veya daha öncesinde kullanımda olan eşyaların piyasaya arzı ve kullanımına izin verilir.</p> <p>3. Madde 6(2), üçüncü ve dördüncü bentler, 1 ve 2. fıkralarda belirtilen maddelere uygulanır.</p>
Alkanlar C10-C13, kloro (kısa zincirli klorlu parafinler) (KZKP)	85535-84-8	287-476-5	<p>1. Tadil etmek suretiyle, ağırlık itibariyle % 1'den daha düşük konsantrasyonlarda KZKP'leri içeren müstahzarların üretimi, piyasaya arzı ve kullanımına izin verilir.</p> <p>2. Tadil etmek suretiyle, KZKPlerin aşağıdaki uygulamalarda üretimine, piyasaya arzına ve kullanımına izin verilir:</p> <p>(a) madencilik sektöründe konveyör bantlarda kullanılan kauçuktaki yangın geciktiriciler;</p> <p>(b) baraj sızdırmazlık malzemelerindeki yangın geciktiriciler.</p> <p>3. Bileşeni olarak KZKPleri içeren, 10 Temmuz 2012 tarihinde veya daha öncesinde üretilmiş eşyaların piyasaya arzı ve kullanımına 10 Ocak 2013 tarihine kadar izin verilir.</p> <p>4. Bileşenlerinde KZKPleri içeren, 10 Temmuz 2012 tarihinde veya daha öncesinde kullanımda olan eşyaların piyasaya sürülmesi ve kullanımına izin verilir.</p> <p>5. Madde 6(2), üçüncü ve dördüncü bentler, 1 ve 2. fıkralarda belirtilen maddelere uygulanır.</p>

EK III

Bölüm: SALIM AZALTMA HÜKÜMLERİNE TABİ MADDELER LİSTESİ

Madde	CAS No
Poliklorlu dibenzo-p-dioksin ve dibenzofuranlar (PCDD/PCDF)	
Hexachlorobenzene (HCB)	CAS No: 118-74-1
Poliklorürlü bifeniller (PCB)	
Polisiklik aromatik hidrokarbonlar (PAH'ler) For the purpose of emission inventories, the following four compound indicators shall be used: benzo(a)pyrene, benzo(b) fluoranthene, benzo(k)fluoranthene and indeno(1,2,3-cd)pyrene	
Pentaklorobenzen	CAS No 608-93-5

II. Bölüm: Birincil Kaynak Kategorileri

Poliklor dibenzen-p-dioksinler ve dibenzofuranlar, Heksaklorbenzen ve Poliklor bifeniller, organik madde ve klor içeren ısıtma işlemlerinde tamamlanmamış bir yanmanın veya kimyasal olayların sonucu kasıtsız olarak oluşur ve salıverilir. Aşağıdaki sınıflı olaylarda, kimyasal maddelerin göreceli olarak daha yüksek derecede ısıda oluşması ve çevreye salıverilme potansiyeli mevcuttur:

(a) Kentsel, tehlikeli veya tıbbi atık veya kanalizasyon çamuru yakılan fırınlar dahil çöp yakma fırınları;

(b) Tehlikeli atık yakan çimento fırınları;

(c) Elemental klor kullanılarak yapılan kağıt hamuru üretimi veya ağartma amacıyla elemental klor açığa çıkaran kimyasal maddelerin üretimi;

(d) Metalürji sanayiinde kullanılan aşağıdaki termal olaylar:

(i) İkincil bakır üretimi;

(ii) Demir ve çelik sanayiindeki yüksek ısıtma tesisleri;

(iii) İkincil alüminyum üretimi;

(iv) İkincil çinko üretimidir.

III. Bölüm: Çeşitli Isı Kaynakları:

Poliklor dibenzen-p-dioksinler ve dibenzenfuranlar, Heksaklorbenzen ve Poliklor bifeniller ayrıca aşağıdaki ısı kaynak çeşitlerinden de kasıtsız olarak oluşarak ortamlara salıverilebilir:

- (a) Depolarda yakılması dahil atıkların, açıkta yakılması;
- (b) Metalürji sanayiinde kullanılan II. Bölümde sözü edilmeyen termal olaylar;
- (c) Evsel yakma kaynakları;
- (d) Fosil yakıt kullanılan kamu hizmet kuruluşu ve sınai yakma kazanları;
- (e) Odun ve diğer biyokütle yakıtlar için yakma tesisleri;

(f) Kasıtsız olarak oluşan kalıcı organik kirleticiler yayan özel birtakım kimyasal üretim süreçleri, özellikle klorofenollar ve kloranil üretimi;

- (g) Krematoryumlar (ceset yakmalar);
- (h) Tüm motorlu araçlar, özellikle kurşunlu benzin yakanlar;
- (i) Hayvan leşlerinin imhası;
- (j) Tekstil ve deri boyama (kloranil ile) ve (alkali ekstraksiyonuyla) son kat kaplama
- (k) Kullanım ömrünü tamamlamış taşıtlar için parçalama tesisleri;
- (l) Bakır kabloların alevsiz yanması;
- (m) Atık yağ rafinerileri

IV. Bölüm: Tanımlar

1. Bu Ek'in amaçları bakımından;

(a) "Poliklor bifeniller" bifenil molekülü (iki benzen halkası birbirine tekli bir karbon-karbon bağı ile bağlıdır) üzerindeki hidrojen atomlarının on taneye kadar klor atomu ile yer değiştirebildiği aromatik bileşikler anlamına gelmektedir; ve

(b) "Poliklor dibenzen-p-dioksinler" ve "poliklorlu dibenzenfuranlar" üç halkalı, Poliklor dibenzen-p-dioksinlerde iki oksijen atomu ile bağlanmış iki benzen halkası, Poliklorlu dibenzenfuranlarda ise bir oksijen atomu ve bir karbon-karbon bağından oluşan ve hidrojen atomlarının en çok sekiz adede kadar klor atomları ile yer değiştirebildiği aromatik bileşikler anlamına gelmektedir.

2. Bu Ek'te, Poliklorlu dibenzen-p-dioksinler ve dibenzenfuranlar, poliklorlu dibenzen-p-dioksinler ve dibenzenfuranlar ile eş düzlemlili poliklor bifenillerin farklı kongenerlerinin göreceli dioksin benzeri toksik etkinliğini 2,3,7,8-tetraklorodibenzen-p-dioksine oranla ölçen toksik eşitlik kavramını kullanarak ifade

edilmektedir. Bu Sözleşmenin amaçları bakımından kullanılacak toksik eşdeğerlik faktör değerleri, Dünya Sağlık Örgütü 1998 poliklorlu dibenzen-p-dioksinler ve dibenzofuranlar ve eş düzlemlili poliklorlu bifeniller için memeliler için verilen toksik eşdeğerlik faktör değerleriyle başlamak üzere, kabul gören uluslararası standartlara uygun olmalıdır. Yoğunluklar, toksik eşdeğerlikler cinsinden ifade edilmektedir.

V. Bölüm: Mevcut en iyi teknikler ve en iyi çevresel uygulamalar hakkında genel kılavuzluk

Bu bölüm Tarafına I. Bölümde listelenen kimyasal maddelerin salıverilmelerini önleme veya azaltmada genel yönlendirmeyi sağlamaktadır.

A. Mevcut en iyi teknikler ve en iyi çevresel uygulamalara ilişkin genel yönlendirici

tedbirler

Öncelik, I. Bölümde listelenen kimyasal maddelerin oluşumu ve salıverilmenin önlenmesi yaklaşımlarının düşünülmesine önem verilmelidir. Yararlı önlemler şunları içerebilir:

(a) Düşük atık teknolojisinin kullanımı;

(b) Daha az tehlikeli maddelerin kullanımı;

(c) Atıkların ve bir süreçte kullanılan ve üretilen maddelerin geri kazanımı ve geri dönüşümünün teşviki;

(d) Yem malzemelerinin, kalıcı organik kirleticiler konumunda olduklarında veya bu malzemelerle kalıcı organik kirletici salıverme arasında doğrudan bir bağlantı olduğu durumlarda kaynaktan değiştirilmesi;

(e) İyi ev idaresi ve önleyici bakım programları;

(f) Atık yönetimde, atık depolama yerlerinin yakılması dahil, açık veya kontrolsüz atık yakımının durdurulması amacıyla, iyileştirilmelere gidilmesi. Yeni atık bertaraf tesisleri inşaatı teklifleri değerlendirilirken, kaynakların geri kazanımı, yeniden kullanım, geri dönüşümü, atıkların ayrılması ve daha az atık üreten ürünlerin teşvik edilmesi dahil olmak üzere, evsel ve tıbbi atık üretimini en aza indirecek faaliyetler gibi alternatifler dikkate alınmalıdır. Bu yaklaşım kapsamında, kamu sağlığı dikkate değerlendirilmelidir;

(g) Bu kimyasal maddelerin, kirleticiler olarak ürünlerde yer almasının en aza indirilmesi;

(h) Ağartma için element klor veya kimyasal maddelerden klor üretildiği için kaçınılmazdır.

B. En iyi teknikler

En iyi teknikler kavramı herhangi özel bir teknik veya teknolojinin tarif edilmesinden ziyade, ilgili donanımın teknik özelliklerini, coğrafi konumunu ve yerel çevresel koşullarını dikkate almayı amaçlamaktadır. I. Bölümde listelenen kimyasal maddelerin salıverilmesini azaltıcı uygun kontrol teknikleri genelde aynıdır. En iyi tekniklerin belirlenmesinde, bir önlemin olası fayda ve maliyetleri göz önünde bulundurularak ve ihtiyatlılık ve önleme hususları

dikkate alınarak, aşağıdaki etkenlere, hem genel hem de belirli durumlarda, özel bir önem verilmelidir:

(a) Genel değerlendirmeler:

(i) Söz konusu salıvermenin yapısı, etkileri ve kütlesi; teknikler, kaynağın boyutuna bağlı olarak değişiklik gösterebilir;

(ii) Yeni ve mevcut donanımların işletmeye alınma süresi;

(iii) Mevcut en iyi tekniğin uygulamaya konulması için ihtiyaç duyulan süre;

(iv) Uygulamalarda kullanılan hammaddelerin tüketim miktarları ve yapısı ile bu maddelerin enerji verimliliği;

(v) Çevreye salıverilmelerin genel etkisinin ve bunların çevreye yönelik risklerinin önlenmesi veya en aza indirilmesi gereği;

(vi) Kazaları önleme ve bu kazaların çevreye yönelik etkilerini en aza indirme gereği;

(vii) İşyerlerinde mesleki sağlık ve emniyeti sağlama gereği;

(viii) Sınai ölçekte başarıyla denenmiş karşılaştırılabilir uygulamalar, tesisler veya işletme yöntemleri;

(ix) Teknolojik ilerlemeler ve bilimsel bilgi ve anlayışta değişiklikler.

(b) Salıverilmeleri azaltıcı genel önlemler: Yeni tesisler inşaa edilmesi teklifleri değerlendirilirken veya bu Ek'te listelenen kimyasal maddeleri yayan uygulamaları kullanan mevcut tesisler önemli ölçüde tadil edilirken, benzer yararlılık gösteren ancak bu tür kimyasal maddelerin oluşumundan ve Salıverilişi önleyen alternatif yöntemler, teknikler veya uygulamalar öncelikle dikkate alınacaktır. Bu gibi tesislerin inşaa edileceği veya önemli ölçüde tadil edilmesi durumlarda, mevcut en iyi tekniklerin belirlenmesinde V. Bölümün A bölümünde ana hatlarıyla belirtilen önleyici önlemlere ek olarak aşağıdaki azaltma önlemleri de ayrıca düşünülebilir:

(i) Baca gazı temizleme için, ısı veya katalitik oksidasyon, toz çökeltme veya adsorbsiyon gibi daha iyi yöntemlerin kullanılması;

(ii) Atık maddelerin, atık suların, atıkların ve kanalizasyon çamurunun örneğin ısıyı işlemden geçirerek veya onları etkisiz kılarak veya onları zehirden arındıran kimyasal işlemlerden geçirmek yoluyla işleme tabi tutulması;

(iii) Kapalı sistemlere geçilmesi gibi, salıverilmelerin azaltılması veya ortadan kaldırılmasını sağlayacak yöntem değişiklikleri;

(iv) Yakma sıcaklığı ve kalış süresi gibi kontrol parametreleri aracılığıyla yanma işlemini iyileştirecek ve Ek'te listelenen kimyasal maddelerin oluşumunu önleyecek yöntem değişiklikleri.

C. En iyi çevresel uygulamalar

Taraflar Konferansı en iyi çevresel uygulamalara ilişkin yönlendirme geliştirebilir.

EK IV

Madde 7'de Belirlenen Atık Yönetimi Hükümlerine Tabi Maddelerin Listesi

Madde	CAS No	EC No	Madde 7(4)(a)'da atıfta bulunulan konsantrasyon sınırı
Tetrabromodifenil eter C ₁₂ H ₆ Br ₄ O			
Pentabromodifenil eter C ₁₂ H ₅ Br ₅ O			
Hekzabromodifenil eter C ₁₂ H ₄ Br ₆ O			
Heptabromodifenil eter C ₁₂ H ₃ Br ₇ O			
Perflorooktan sulfonik asit ve türevleri (PFOS) C ₈ F ₁₇ SO ₂ X (X = OH, Metal tuzu (O-M+), halid, amid, ve polimerler dahil diğer türevler)			
Poliklorlu dibenzo-p-dioksin ve dibenzofuranlar (PCDD/PCDF)			15 µg/kg ⁽¹⁾
DDT (1,1,1-triklor-2,2-bis (4-klorofenil) etan)	50-29-3	200-024-3	50 mg/kg
Klordan	57-74-9	200-349-0	50 mg/kg
Lindan dahil Hekzaklorosikloheksanlar,	58-89-9 319-84-6 319-85-7 608-73-1	210-168-9 200-401-2 206-270-8 206-271-3	50 mg/kg
Dieldrin	60-57-1	200-484-5	50 mg/kg
Endrin	72-20-8	200-775-7	50 mg/kg
Heptaklor	76-44-8	200-962-3	50 mg/kg
Hekzaklorobenzen	118-74-1	200-273-9	50 mg/kg
Klordekon	143-50-0	205-601-3	50 mg/kg
Aldrin	309-00-2	206-215-8	50 mg/kg
Pentaklorobenzen	608-93-5	210-172-5	50 mg/kg
Poliklorürlü Bifeniller (PCB)	1336-36-3 ve diğerleri	215-648-1	50 mg/kg ⁽²⁾
Mireks	2385-85-5	219-196-6	50 mg/kg
Toksafen	8001-35-2	232-283-3	50 mg/kg
Hekzabromobifenil	36355-01-8	252-994-2	50 mg/kg

(1) Sınır değer aşağıdaki toksik denklik faktörlerine (TEFs) göre, PCDD ve PCDF olarak hesaplanır:

PCDD	TEF
2,3,7,8-TeCDD	1
1,2,3,7,8-PeCDD	1
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01
OCDD	0,0003
PCDF	TEF

2,3,7,8-TeCDF	0,1
1,2,3,7,8-PeCDF	0,03
2,3,4,7,8-PeCDF	0,3
1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1
PCDD	TEF
1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1
2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01
1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01
OCDF	0,0003

(2) Uygulanabildiği yerde, Avrupa standartları EN 12766-1 ve EN 12766-2'de ortaya konan hesaplama yöntemi uygulanır.

EK V ATIK YÖNETİMİ

Bölüm 1 Madde 9 (2) kapsamında bertaraf ve geri kazanım

05.07.2008 tarih ve 26927 sayılı Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik Ek IIA ve bir IIB'de yer alan aşağıdaki bertaraf ve geri kazanım işlemlerine, 9uncu Maddenin 2nci fıkrası kapsamında, kalıcı organik kirletici içeriğini imha edecek veya geri dönülemez biçimde dönüşmesini sağlayacak şekilde uygulandığında izin verilir.

D9 : Fiziko-kimyasal işlemler,

D10 : Yakma (karada) ve

R1 : PCB içeren atık hariç, Enerji üretimi amacıyla başlıca yakıt olarak veya başka şekillerde kullanma

R4 : Aşağıdaki koşullar altında metallerin ve metal bileşiklerinin ıslahı/geri dönüşümü: İşlemler, gaz arıtma işleminden kaynaklanan toz ya da çamur veya haddehane tufalı veya çelikhanelerin çinko içeren filtre tozları, bakır külçe eritme ocaklarının gaz temizleme sistemlerinden kaynaklanan tozlar ve benzeri atıklar ve demir dışı metal üretiminde kurşun içeren ağartma artıkları gibi demir-çelik üretim proses kalıntıları ile sınırlıdır. PCB içeren atıklar hariçtir. Tesislerin 06.10.2010 tarihli ve 27721 sayılı Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmeliğe tabi olsun ya da olmasın adı geçen yönetmelikte belirtilen dioksin ve furanlar için emisyon sınır değerlerinin asgari gerekliliklerine uyması koşuluyla ve söz konusu yönetmeliğin diğer hükümlerine hâle getirmeksizin, İşlemler demir ve demir alaşımları (yüksek fırın, şaft fırın ve ocak fırın) ve demir dışı metal (dikey veya yatay fırınları kullanarak Waelz döner fırın süreci, banyo erime süreçleri) geri kazanımı prosesleri ile sınırlıdır.

Ön arıtma sırasında atıktan izole edilen Ek IV'te listelenen bir maddenin daha sonra bu Ek'in bu Bölümüne uygun olarak bertaraf edilmesi şartıyla, bu Ekin bu Bölümü uyarınca imhası veya geri dönülmez biçimde dönüştürülmesi öncesindeki arıtım öncesi işlemler yapılabilir.

Herhangi bir ürün ya da atığın sadece bir bölümünün kalıcı organik kirleticiler içermesi veya bu kirleticilerle kirlenmiş olması durumunda, bu Yönetmelik gereklerine uygun olarak ayrıştırılır ve daha sonra imha edilir. Buna ek olarak, bu Ek'in bu bölümü uyarınca, bu tür ön arıtma veya imhası veya geri dönülmez biçimde dönüştürülmesi öncesinde yeniden paketleme ve geçici depolama işlemleri yapılabilir.

Ek IV'te listelenen bir maddenin ön arıtma işlemi esnasında bir atıktan izole edilip devamında bu Ek'in bu Bölümüne uygun olarak bertaraf edilmesi şartıyla, bu Ekin bu Bölümü uyarınca imha veya geri dönülmez biçimde dönüştürme işleminden önce ön arıtma işlemi yapılabilir. Herhangi bir ürün ya da atığın, sadece bir bölümünün kalıcı organik kirleticiler içermesi veya bu kirleticilerle kirlenmiş olması durumunda, bu kısım bu Yönetmelik gereklerine uygun olarak ayrıştırılır ve daha sonra imha edilir. Ayrıca, ön arıtma işleminden veya bu Ek'in bu bölümü uyarınca imha veya geri dönülmez biçimde dönüştürme işleminden önce yeniden paketleme ve geçici depolama işlemleri yapılabilir.

Bölüm 2 Madde 9(4)(b)'nin geçerli olduğu Atıklar ve işlemler

Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nde sınıflandırıldığı şekliyle altı haneli kod ile tanımlanan belirli atıklarla ilgili olarak, Madde 9(4)(b) amaçları için aşağıdaki işlemlere izin verilir.

Ek IV'te listelenen bir maddenin ön arıtma işlemi esnasında bir atıktan izole edilip devamında bu Ek'in bu Bölümüne uygun olarak bertaraf edilmesi şartıyla bu Ekin bu Bölümü uyarınca sürekli depolama işleminden önce ön arıtma işlemi yapılabilir. Ayrıca, ön arıtma işleminden veya bu Ek'in bu bölümü uyarınca sürekli depolama işleminden önce yeniden paketlenme ve geçici depolama işlemleri yapılabilir.

Atık Yönetimi Yönetmeliği ile sınıflandırıldıkları şekliyle atıklar		Ek IV'de listelenen maddelerin maksimum konsantrasyon sınır değerleri (1)	İşlem
10	Isıl İşlemlerden Kaynaklanan Atıklar	Aldrin: 5 000 mg/kg; Klordan: 5 000 mg/kg; Klordekon: 5 000 mg/kg; DDT (1,1,1-triklor-2,2-bis (4-kloro-fenil) etan) 5 000 mg/kg; Dieldrin: 5 000 mg/kg; Endrin: 5 000 mg/kg; Heptabromodifenil eter (C ₁₂ H ₃ Br ₇ O); Heptaklor: 5 000 mg/kg; Hekzabromobifenil: 5 000 mg/kg; Hekzabromodifenil eter C ₁₂ H ₄ Br ₆ O; Hekzaklorobenzen: 5 000 mg/kg; Lindan dahil Hekzaklorosikloheksanlar: 5 000 mg/kg; Mireks: 5 000 mg/kg; Pentabromodifenil eter C ₁₂ H ₅ Br ₅ O; Pentaklorobenzen: 5 000 mg/kg; Perflorooktan sülfonik asit ve türevleri (PFOS) (C ₈ F ₁₇ SO ₂ X) (X = OH, Metal tuzu, (O-M+), halid, amid ve polimerler dahil olmak üzere diğer türevler) Poliklorürlü Bifeniller (PCB) (5): 50 mg/kg; Poliklorlu dibenzo-p-dioksin ve dibenzofuranlar	Sürekli depolamaya sadece aşağıdaki koşulların tamamı yerine getirildiğinde izin verilir: 1. Depolama aşağıdaki yerlerden birinde gerçekleştirilir; - güvenli, derin, yeraltı, sert kaya oluşumları, - tuz madenleri, -Atık Yönetimi Yönetmeliği uyarınca atıkların katılmış ya da stabil hale getirilmiş olması kaydıyla, tehlikeli atık depolama sahası; 2. Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik hükümlerine uyulmuştur;
10 01	Enerji santralleri ve diğer yakma tesislerinden kaynaklanan atıklar (19 hariç)		
10 01 14 *(2)	Atıkların beraber yakılmasından kaynaklanan ve tehlikeli maddeler içeren dip külü, cüruf ve kazan tozu		
10 01 16 *	Atıkların beraber yakılmasından kaynaklanan ve tehlikeli maddeler içeren uçucu kül		
10 02	Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar		
10 02 07 *	Tehlikeli maddeler içeren gazların arıtımı sonucu ortaya çıkan katı atıklar		
10 03	Alüminyum Isıl Metalurjisinden Kaynaklanan Atıklar		
10 03 04 *	Birincil üretim cürufları		
10 03 08 *	İkincil üretimden kaynaklanan tuz cürufları		
10 03 09 *	İkincil üretimden kaynaklanan kara cüruflar		

10 03 19 *	Tehlikeli maddeler içeren baca gazı tozu	(PCDD/PCDF) (6): 5 mg/kg; Tetrabromodifenil eter C ₁₂ H ₆ Br ₄ O; Toksafen: 5 000 mg/kg;	
10 03 21 *	Tehlikeli maddeler içeren diğer partiküller ve tozlar (öğütücü değirmen tozu dâhil)		
10 03 29 *	Tehlikeli maddeler içeren tuz cürüfları ve kara cürüfların işlenmesinden çıkan atıklar		
10 04	Kurşun Isıl Metalurjisinden Kaynaklanan Atıklar		
10 04 01 *	Birincil ve ikincil üretim cürüfları		
10 04 02 *	Birincil ve ikincil üretimden kaynaklanan cüruf ve köpükler		
10 04 04 *	Baca gazı tozu		
10 04 05 *	Diğer partiküller ve toz		
10 04 06 *	Gaz arıtımından kaynaklanan katı atıklar		
10 05	Çinko Isıl Metalurjisinden Kaynaklanan Atıklar		
10 05 03 *	Baca gazı tozu		
10 05 05 *	Gaz arıtımından kaynaklanan katı atıklar		
10 06	Bakır Isıl Metalurjisinden Kaynaklanan Atıklar		
10 08	Demir Dışı Isıl Metalurjisinden Kaynaklanan Atıklar		
10 08 08 *	Birincil ve ikincil üretimden kaynaklı tuz cürufu		
10 08 15 *	Tehlikeli maddeler içeren baca gazı tozu		
10 09	Demir Döküm İşleminden Kaynaklanan Atıklar		
10 09 09 *	Tehlikeli maddeler içeren baca gazı tozu		
16	LİSTEDE BAŞKA BİR ŞEKİLDE BELİRTİLMEMİŞ		

	ATIKLAR		
16 11	Atık astarlar ve refraktörler		
16 11 01 *	Metalürjik proseslerden kaynaklanan, tehlikeli maddeler içeren karbon bazlı astarlar ve refraktörler		
16 11 03 *	Metalürjik proseslerden kaynaklanan, tehlikeli maddeler içeren diğer astarlar ve refraktörler		
17	İNŞAAT VE YIKIM ATIKLARI (KİRLENMİŞ ALANLARDAN ÇIKARTILAN HAFRİYAT DAHİL)		
17 01	Beton, Tuğla, Kiremit ve Seramik		
17 01 06 *	Tehlikeli maddeler içeren beton, tuğla, kiremit ve seramik karışımları ya da ayrılmış grupları		
17 05	Toprak (Kirlenmiş Yerlerde Yapılan Hafriyat Dahil), Taşlar ve Dip Tarama Çamurları		
17 05 03 *	Tehlikeli maddeler içeren toprak ve taşlar		
17 09	Diğer inşaat ve yıkım atıkları		
17 09 02 *	PCB içeren inşaat ve yıkım atıkları (örneğin PCB içeren dolgu macunları, PCB içeren reçine bazlı taban kaplama malzemeleri, PCB içeren kaplanmış sırlama birimleri, PCB içeren kapasitörler)		
17 09 03 *	Tehlikeli maddeler içeren diğer inşaat ve yıkım atıkları (karışık atıklar dahil)		
19	atık yönetim tesislerinden, tesis		

	dışı atık su arıtma tesislerinden ve insan tüketimi ve endüstriyel kullanım için su hazırlama tesislerinden kaynaklanan atıklar		
19 01	Atık Yakma veya Piroliz'den Kaynaklanan Atıklar		
19 01 07 *	Gaz arıtımından kaynaklanan katı atıklar		
19 01 11 *	Tehlikeli maddeler içeren taban külü ve cüruf		
19 01 13 *	Tehlikeli maddeler içeren uçucu kül		
19 01 15 *	Tehlikeli maddeler içeren kazan tozu		
19 04	Vitrifiye Edilmiş Atık ve Vitrifikasyon İşleminden Kaynaklanan Atıklar		
19 04 02 *	Uçucu kül ve diğer baca gazı arıtma atıkları		
19 04 03 *	Vitrifiye olmamış katılar		

(1) Bu sınır değerler, özellikle tehlikeli atık depolama sahaları için geçerlidir ve tuz madenleri dahil tehlikeli atık sürekli yeraltı depolama tesisleri için geçerli değildir.

(2) Yıldız * ile işaretlenmiş her türlü atık, Atık Yönetimi Yönetmeliği uyarınca tehlikeli atık olarak kabul edilir ve bu adı geçen Yönetmelik hükümlerine tabidir.

(3) Avrupa standartları EN 12766-1 ve EN 12766-2'de ortaya konan hesaplama yöntemi geçerlidir.

(4) Sınır değerler aşağıdaki toksik eş değerlik faktörlerine (TEF'ler) göre, PCDD ve PCDF olarak hesaplanır:

PCDD	TEF
2,3,7,8-TeCDD	1
1,2,3,7,8-PeCDD	1
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01
OCDD	0,0003
PCDF	TEF
2,3,7,8-TeCDF	0,1
1,2,3,7,8-PeCDF	0,03
2,3,4,7,8-PeCDF	0,3
1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1

1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1
PCDD	TEF
2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01
1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01
OCDF	0,0003

Bu doküman Avrupa Birliđinin mali desteği ile hazırlanmış olup içeriğinden yalnızca Niras IC Sp z o.o. sorumludur ve Avrupa Birliđinin görüşlerini yansıttığı şekilde yorumlanamaz.